

Institutionen för pedagogik och didaktik

HT19 (rev. 191101)

Studiehandledning: Utbildning, pedagogik och samhälle – igår, idag, imorgon, 7,5 hp,

Kurskod: UC231U – reviderad kursbeskrivning av UC230F anpassad till distansundervisning inom Valprogrammet

Kursens innehåll

Centrala områden är:

- Utbildningspolitik och skolans styrning och ledning
- Utbildningshistoria
- Utbildningssociologi
- Pedagogisk filosofi
- Fältuppgifter

Kursen utgår från forskarämnet pedagogik. Den introducerar teoretiska traditioner och begrepp med vars hjälp utbildningens och skolans roll i samhället kan förstås, samt villkoren för undervisning, lärande och lärarens uppdrag analyseras. Tonvikten ligger vid villkoren för undervisning och utbildning, snarare än på hur man som lärare bör och kan undervisa och uppträda. Dessa villkor gäller de historiska förutsättningarna för den skola vi har idag och för de traditioner som präglat och fortfarande påverkar tänkande om utbildning, undervisning och fostran.

Med villkoren avses även de språkliga, kulturella och sociala faktorer som elever och lärare för med sig in i klassrummet och där utgör förutsättningar för undervisningen. Till dessa villkor kommer även institutionella förutsättningar, såsom styrdokument och andra för skolan begränsande faktorer.

Kursens utbildningshistoriska perspektiv innefattar bland annat hur sociala och politiska förändringar under 1800- och 1900-talen har inverkat på skolans utveckling. Principer för urval av stoff (läroplanskoder), undervisningsformer och pedagogiska idéer om kunskap om lärande lever kvar över tid, även om de samtidigt påverkas av samhällsförändringarna. Skolans styrning har en politisk dimension. De politiska partiernas utbildningspolitik och riksdagens och statens beslutsfattande påverkar således skolan i ekonomiskt, ideologiskt och juridiskt avseende.

Det föregående avser hur politiska beslut omsätts och implementeras i kommuner och skolor. Två avgörande förändringar under senare år är övergången till målstyrning från statens sida och en decentraliserad beslutsprocess. Kursens utbildningssociologiska perspektiv avser hur utbildning och skola präglas av och samtidigt påverkar samhällets maktförhållanden. En del av detta perspektiv gäller hur elever, familjer och sociala grupper med olika kulturella och sociala tillgångar och olika förhållningssätt till utbildning använder sig strategiskt av skolsystemet. Inte enbart klass, även genus och etnicitet påverkar skolan.

Olika tanketraditioner och filosofiska utgångspunkter som ligger bakom formandet av läroplaner och därför finns latent i all undervisning behandlas. Vidare behandlas teorier som belyser hur läroplanernas önskade undervisning och lärande omsätts i faktiska undervisningsprocesser. Kursen lyfter även fram de faktorer som begränsar handlingsutrymmet i skolverksamheten.

Förväntade studieresultat

Förväntade studieresultat För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- beskriva lärares arbete samt skolans styrning och ledning i ett historiskt och samtida sammanhang,
- analysera relationerna mellan makt, kunskap och utbildning,
- visa på sambanden mellan övergripande samhälleliga mål för skolan, - beskriva utbildningspolitik och pedagogiska praktiker,
- granska utbildningspolitiska och samhällsvetenskapliga texter.

Kursens upplägg

De schemalagda seminarierna fungerar som återkoppling av studier på distans tillsammans med kommunikation via Mondo. En del av undervisningen pågår via nätkontakt med lärare. Arbetsformerna utgörs av inspelade föreläsningar, obligatoriska seminarier och aktivt deltagande i basgrupper. Under seminarierna bearbetas föreläsningar och litteratur. I kursen ingår fältstudier i anslutning till kursens teman. Kursen innehåller tre heldagsseminarier. För att få godkänt på kursen krävs att student är närvarande på minst två (2) av seminarierna. Kompletteringsuppgifter ges vid frånvaro.

Kunskapskontroll och Examination

Kursen examineras genom inlämningsuppgifter och redovisningar samt genom ett aktivt deltagande vid seminarierna. Student som av olika skäl inte kan närvara vid ett seminarium eller vid arbete i basgruppen, får en kompenserande uppgift. Kursen avslutas med en större, sammanfattande individuell inlämningsuppgift. Efter betygsättning ges återkoppling på denna i inlämningsmappen på Mondo

Kursen examineras genom en individuell skriftlig uppgift som bedöms med sjugradig betygsskala samt fältuppgift som bedöms med betygen godkänd (G) underkänd (U). Betyg på kursen baseras på den individuella skriftliga uppgiften samt fullgjord och godkänd fältuppgift enligt kursens studiehandledning.

Som betyg på kursen används en sjugradig målrelaterad betygsskala: Godkända betyg (i fallande ordning)

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt Underkända betyg

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

Kursens betygskriterier presenteras i studiehandledningen. Meddelade betygskriterier är bindande. För godkänt betyg på kursen krävs lägst betygsgraden E samt fullgjord och godkänd fältuppgift. Student som fått betyget Fx har en gång per termin möjlighet att komplettera inlämnad examination inom en vecka efter det att kompletteringsbehovet meddelats. Därefter, eller om detta inte görs inom angiven tid, ska studenten omexamineras. Slutbetyg på hela kursen ges först efter att samtliga obligatoriska delar är redovisade. Examination som inte lämnas in i tid enligt tidsangivelse i studiehandledningen kommer inte att bedömas. Studerande som fått lägst betyget E eller G får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle. Studerande som fått betyget Fx, F eller U på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen eller prefekt.

Formella krav

Samtliga texter som lämnas in för bedömning skall vara tydligt disponerade och språkligt väl genomarbetade. Texterna skall även innehålla korrekta referenser och avslutas med en referenslista. Valfritt typsnitt. Teckenstorleken skall vara 12 punkter med standardmarginaler. Examinationsuppgiften bör omfatta mellan 2200 – max 2800 ord. Längst upp på samtliga ark skall namn, grupp och personnummer finnas angivna. Detta gäller även försättsbladet. Sidorna skall vara numrerade. Valfritt etablerat referenssystem.

Fältstudie ingår som ett obligatoriskt moment för att få betyg i kursen.

Plagiat

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om Du använder andras text så att Du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter Du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen.

Andra exempel på plagiering är självplagiering, vilket innebär att tidigare examinerade texter används, vilket inte är tillåtet. En och samma text kan inte examineras två gånger.

Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat blir alltid föremål efter föregående utredning för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. I samband med bedömningen använder vi ett plagiatprogram för att spåra eventuella plagiat.

Betygskriterier

- A Studenten redogör korrekt för och reflekterar självständigt över kursens innehållsliga områden. I kraft av sina analyser och beskrivningar synliggör studenten kursens centrala teoribildningar och begrepp samt tydliggör hur dessa kan relateras till varandra.
- B Studenten redogör korrekt för och gör en ansats att reflektera självständigt över kursens innehållsliga områden. I kraft av sina analyser och beskrivningar synliggör studenten delvis kursens centrala teoribildningar och begrepp samt tydliggör hur dessa kan relateras till varandra.
- C Studenten redogör korrekt för och analyserar kursens innehållsliga områden och begrepp kan relateras till varandra. Studenten ger exempel på sådana relationer.
- D Studenten redogör korrekt för och diskuterar tydligt hur kursens innehållsliga områden och begrepp kan relateras till varandra. Studenten ger exempel på sådana relationer.
- E Studenten redogör någorlunda korrekt för kursens centrala innehållsliga områden och begrepp kan relateras till varandra. Studenten ger exempel på sådana relationer.
- Fx Studenten besvarar inte frågorna tillräckligt tydligt. Centrala områden är inte framskrivna, och texten tyder på begränsad begreppsförståelse.
- F Studenten besvarar inte frågorna så att begrepps användning och begreppsförståelse framträder.

Betyget för kursen bygger på en helhetsbedömning med utgångspunkt i de olika bedömningsområden som finns angivna i betygskriterierna. Bedömande kurslärare avgör om enstaka styrkor och svagheter kan kompensera varandra. I de fall bedömningen av självständighet, analytiskt förhållningssätt, innehållsliga, skriftliga och språkliga aspekter ligger på olika nivå väger självständighet, analytiskt förhållningssätt och kunskapsinnehåll tyngst.

Studentinflytande

Möjlighet till studentinflytande förutsätter kunskap om de kursplaner som kurserna är upplagda efter. Inom ramarna för kursplanernas mål och för den obligatoriska kurslitteraturen samt övriga aktiviteter som kursansvarig institution beslutat om, har varje seminariegrupp möjlighet att påverka arbetsformer och innehåll i seminarier samt möten i basgruppen.

Stöd i studierna

Vid Studentavdelningen, Stockholms universitet, Frescati, erbjuds relevant assistens i anslutning till studierna.

Allmän information

Planeringen av kurserna utgår från att kurserna ges på halvfart, vilket innebär 20 timmars arbetsvecka. Förutom schemalagda aktiviteter och studiegruppträffar, innebär detta arbete även under icke-schemalagd tid.

Krav:

- Du har tillgång till INTERNET.
- Du har tillgång till kurslitteraturen under hela kurs tiden.
- Du uppdaterar din e-post och postadress.
- Du är insatt i de rättigheter och skyldigheter du har som student vid VAL-projektet.

Kursadministration

Obligatorisk webbregistrering på tillämpas. Därefter får studenten tillgång till mondosidan för kursen.

Kursvärdering

Kursvärdering äger rum efter kursens slut.

Kontaktinformation

Kursadministratör: Stephanie Lisak (stephanie.lisak@edu.su.se)

Kursansvarig: Monika Ringborg (monika.ringborg@edu.su.se)

Respektive seminarielärare examinerar fältstudie och skriftlig examination.
Omexaminationen examineras av kursansvarig lärare.

Obligatorisk kurslitteratur

Arendt, Hanna, (2004), Kris i uppfostran, *Mellan det förflutna och framtiden*, Göteborg, Bokförlaget Daidalos, ss. 187-210.*

Broady, Donald, (1998), Kapitalbegreppet som utbildningssociologiskt verktyg, i Bjerg, J (red): *Pedagogik. En grundbok*. Stockholm: Liber, 2000.*

Lundgren, Ulf P (1999), Ramfaktorteori och praktisk utbildningsplanering, *Pedagogisk Forskning i Sverige* 1999 årg 4 nr 1 s 31–41.*

Bourdieu & Passeron, (1970; 2008) *Reproduktionen*, Lund, Arkiv Förlag.

Forsell, Anna, (2011), *Skolan som politisk narrativ*, En studie av den skolpolitiska debatten i Sveriges riksdag 1991-2002, Stockholm, Stockholms universitet, kap 3 och kap 4.*

Foucault, Michel, (1987; 2017). *Övervakning och straff*. Lund, Arkiv Förlag, Del III - Disciplin.

Hartman, Sven. & Lundgren, Ulf.P. & Hartman, Rose.Marie. red. (2004) *John Dewey, Individ, skola och samhälle: Utbildningsfilosofiska texter*. Stockholm, Natur och Kultur.

Ödman, Per Johan, (1995; 1998). *Kontrasternas spel. En svensk mentalitets- och pedagogikhistoria*. Del II. Stockholm, Norstedts. (del V, ”Skifte i tid och rum mentalitetsförändringar och pedagogik i 1800-talets samhälle”.*

Wernersson, Inga, (2007). *Genusperspektiv på pedagogik*. Stockholm, Höskoleverket*.

Ytterligare artiklar kan tillkomma

*Texter finns tillgängliga på Mondo eller via länk